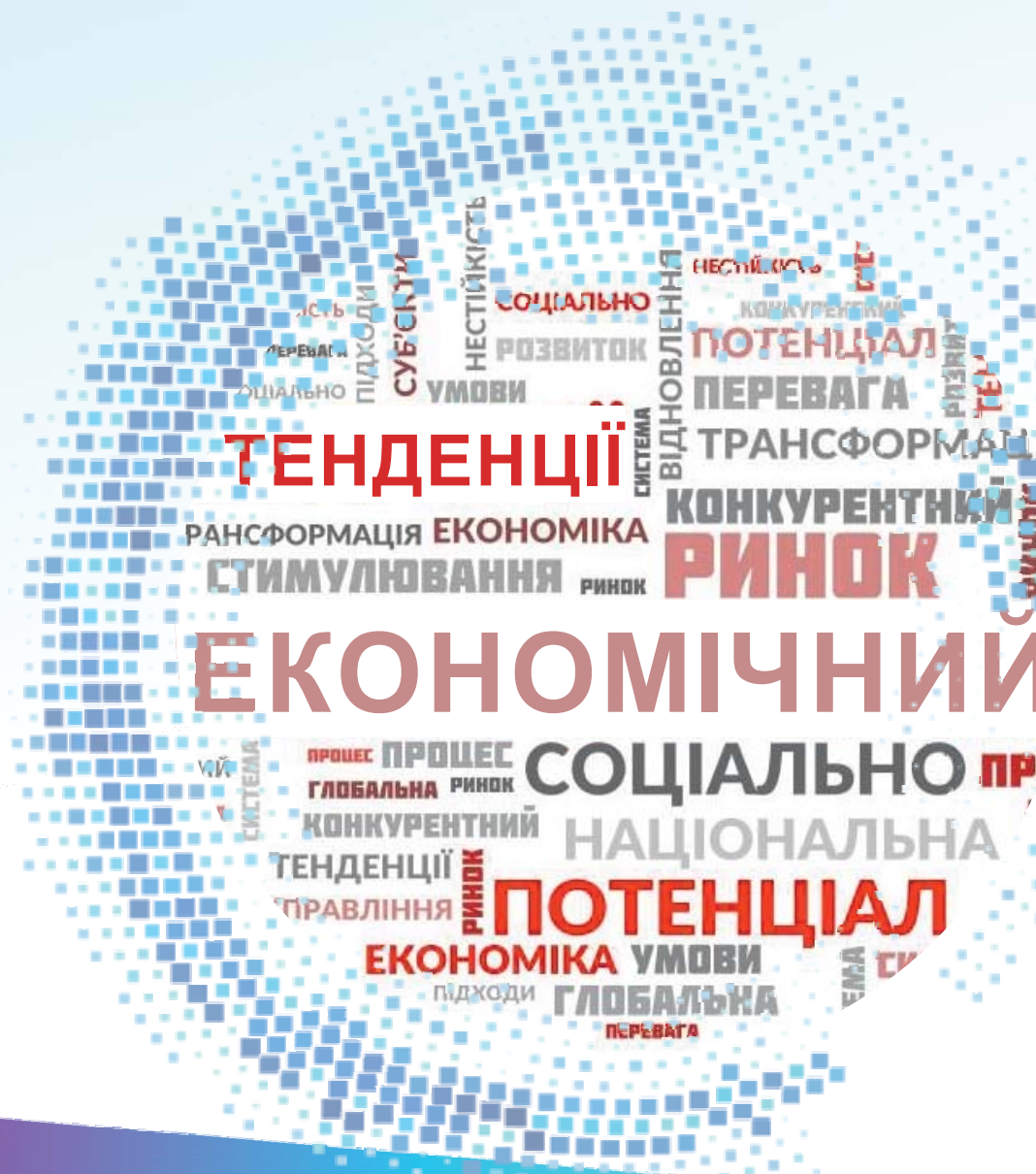

МОНОГРАФІЯ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА СУБ'ЄКТІВ РИНКУ

УДК 338.1

К65

Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку : монографія / за заг. ред. Н. В. Шандової. – Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2023. – 362 с.

Рецензенти:

Князева Олена Альбертівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри Економіки та цифрового бізнесу Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку м. Одеса;

Танклевська Наталія Станіславівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету, м. Херсон.

ISBN 978–617–7941–94–0 (електронне видання)

У монографії представлені напрямки досліджень і основні результати напрацювань науковців, які виконані у межах роботи над темою дослідження «Відновлення та модернізація економічних процесів і систем в умовах глобальної нестійкості» (державний реєстраційний № 0123 У 101497 від 07.03.2023 р.). В результаті проведеного дослідження розширено область існуючих теоретичних підходів до розуміння аспектів трансформації економічних процесів та систем, економічного потенціалу відновлення конкурентних переваг соціально-економічних систем; розроблено прикладні рекомендації щодо управління розвитком суб'єктів ринку, формування механізмів стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку; оприлюднено результати науково-дослідницьких робіт та акумульовано знання задля поліпшення якості підготовки фахівців економічних спеціальностей.

Монографія орієнтована на широке коло фахівців, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти економічних та управлінських напрямків підготовки, усіх, хто цікавиться питаннями розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку.

Рекомендовано до друку Вченою радою Херсонського національного технічного університету (протокол № 5 від 06.04.2023 р.)

УДК 338.1

ISBN 978-617-7941-94-0 (електронне видання)

© Херсонський національний
технічний університет, 2023

© Колектив авторів, 2023

© ФОП Вишемирський В. С., 2023

ЗМІСТ

	с.
ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТІЙКОСТІ	11
1.1. Тенденції та напрямки розвитку суб'єктів підприємницької діяльності в умовах глобальної нестійкості (<i>Н. М. Олійник, Т. Р. Лиженкова, О. М. Олійник</i>)	11
1.2. Формування стратегії відновлення Херсонської області в умовах тимчасової окупації окремих територій (<i>Д.О. Карлюка, О.С. Глебушкіна</i>)	27
1.3. Методологічні засади дослідження функціонування громадських організацій України (<i>Л. В. Боровік, Д. К. Костюнін</i>)	46
1.4. Фіскальні трансформації локального рівня в умовах воєнного стану (<i>Л. П. Сідельникова</i>)	56
1.5. Сільський зелений туризм як ефективний інструмент ревіталізації сільських територій у післявоєнний період (<i>В. О. Бойко, Л. О. Бойко</i>)	68
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА СУБ'ЄКТІВ РИНКУ	80
2.1. Економічний потенціал відновлення конкурентних переваг соціально-економічних систем: теоретичні аспекти (<i>Т. Д. Нечипоренко</i>)	80
2.2. Економічний потенціал суб'єктів господарювання сфери агробізнесу: особливості формування, систематизація показників, методи оцінки (<i>А. М. Лисенко</i>)	90
2.3. Управлінські інструменти відновлення економічного потенціалу суб'єктів ринку (<i>Н. П. Сисоліна</i>)	150
2.4. Автовокзали та пасажирські автостанції як об'єкти дорожнього сервісу у містах (<i>О. Г. Кірічок, М. В. Марценюк</i>)	164

1.5. Сільський зелений туризм як ефективний інструмент ревіталізації сільських територій у післявоєнний період

*В.О. Бойко
Л.О. Бойко*

Туризм – це приваблива сфера бізнесу, яка приносить понад 15% ВВП у провідних туристичних країнах. Індустрія туризму є одним із пріоритетів економічного розвитку в країнах Європейського Союзу. Сьогодні росія веде широкомасштабну загарбницьку війну проти України. Сильний і хоробрий український народ непереможних і незламних людей виборюють свою незалежність. До України прикута увага всього світу. Війна змушує багатьох думати, що іноземці тепер не прийдуть до нас, але ми впевнені, що після нашої перемоги через деякий час ми побачимо значний інтерес з боку іноземних туристів та інвесторів. У світі є приклади, коли після масштабних конфліктів країни швидко оговтувалися і пропонували гостям різноманітні туристичні продукти.

Яким буде взагалі український туризм після війни, та яке місце у ньому буде відведено сільському зеленому туризму, як невід’ємної частини стратегії сталого розвитку сільських територій – це чергова тема для дискусій. Туризм – саме та галузь, яка швидко відновлюється. Одна гривня, принесена туристом, робить 10-15 обертів у галузі, а це хороший стимул для розвитку місцевої економіки. Всім зрозуміло, що індустрія туризму після війни зміниться, власне, як і природа подорожуючих. Тому, на сьогодні необхідно вивчати досвід країн в яких була війна, для того щоб прописати власні алгоритми дій для розвитку туристичної галузі після неї.

Сільський зелений туризм став найпоширенішим видом відпочинку у країнах Європейського Союзу. Наприклад, у Польщі, Німеччині та Франції кількість бажаючих відпочивати у сільській місцевості навіть перевищує кількість охочих відпочити на морі. Але сільська гостинна садиба – це не тільки екзотичне проведення часу для містян на свіжому повітрі серед чарівної природи. Це також важливий важіль розвитку сільських територій. Фахівці

Європейського банку реконструкції та розвитку підраховали, що сільському мешканцю прожити в місті у двадцять разів дорожче, ніж створити для нього умови проживання та роботи на селі. Крім того, дохід від ліжко-місця в «зеленій» садибі еквівалентний річному доходу фермера від однієї корови. Напевно, саме тому сьогодні в Західній Європі ліжко-місць у приватних заміських будинках стільки ж, скільки й у дорогих готелях [1].

В умовах воєнного сьогоднішнього дня, та пережитих декілька років пандемії COVID-19, збільшується психологічна напруга серед населення, яке все більше потребує як морального так і фізичного відпочинку. Забезпечення відповідного функціонування туристичних продуктів, які в основному перенесено у безпечні регіони нашої країни, розглядається як одне з пріоритетних державних завдань у зростанні дохідної частини бюджету.

Перспективний розвиток сільського зеленого туризму повинен реалізовуватися поетапно на основі використання організаційних, правових та економічних принципів. На першому етапі реалізації державної стратегії розвитку туристичної індустрії необхідно послідовно визначити нагальні проблеми в системі функціонування та розвитку сільського зеленого туризму в цілому, а також проблеми правового регулювання туристичної діяльності, на другому необхідно імплементувати вдосконалену нормативно-правову базу в дійсність, задля надання якісних послуг.

Поняття «сільський зелений туризм» уперше в законодавстві застосували у Законі України від 15 травня 2003 р. «Про особисте селянське господарство», що дало правові підстави вести діалог про непідприємницький характер діяльності у сфері сільського зеленого туризму та сприяло її подальшому розвитку саме на базі таких господарств.

Окремі аспекти цієї діяльності регулюються Цивільним, Господарським, Податковим, Сімейним кодексами України, Законами України від 15 вересня 1995 р. «Про туризм», від 5 липня 2012 р. «Про зайнятість населення», від 17 червня 2004 р. «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», від 19 червня 2003 р. «Про фермерське господарство», від 15 травня 2003 р. «Про державну

реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», від 12 травня 1991 р. «Про захист прав споживачів», від 23 грудня 1997 р. «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», Постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. №297 «Про затвердження порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)», Наказами Державного департаменту ветеринарної медицини України від 21 березня 2002 р. №17 «Про затвердження ветеринарних та санітарних вимог до особистих селянських господарств – виробників сирого товарного молока», Міністерства аграрної політики України від 19 грудня 2006 р. №100 «Про затвердження ветеринарно-санітарних вимог утримання птиці в особистих селянських господарствах», від 14 січня 2004 р. №4 «Про затвердження ветеринарно-санітарних правил для боєнь, забійно-санітарних пунктів господарств та подвірного забою тварин» та іншими нормативно-правовими актами [2].

Згідно вимог сучасності потрібно кардинально змінювати все законодавство. Якщо ж будуть зміни чи доповнення до закону, як показує досвід, це обертається ще більшою катастрофою для надання послуг гостинності на селі. Розробка та прийняття нових законів потребує багато зусиль і часу, але необхідно створити принципово нові правові норми, які регулюють діяльність сімейних фермерських господарств та родинних садиб у сільській місцевості.

Сільський зелений туризм – це не так туристична діяльність, як продовження сільськогосподарської роботи сільських садиб. І в усьому світі, розуміючи важливість сімейного господарювання на селі, та те, що сільським мешканцям важко вижити лише за рахунок сільськогосподарської праці, держава своїми заходами та різноманітними економічними важелями стимулює диверсифікацію діяльності сільської праці. У зарубіжній практиці прийнято, що сільський зелений туризм – це не туристична діяльність, а надання послуг гостинності у сільській місцевості. На жаль, ми до цього не дійшли, і всі законодавчі зміни спрямовані більше в бік туризму та економіки [3].

Можна виділити слабкі сторони у функціонуванні вітчизняного сільського зеленого туризму:

- наявний досвід зарубіжних країн використовується не в повній мірі;
- на діяльність сільського населення негативно впливає несприятливе правове та економічне середовище;
- дії центральних органів виконавчої влади у сфері туризму не узгоджуються з принципами аграрної політики;
- мають місце різні підходи у розумінні суті сільського зеленого туризму;
- відсутність не тільки сприятливих умов для різноманітних інвестицій, але й цікавих і привабливих кредитних ресурсів;
- відсутність широкої реклами сільського туризму не тільки на державному, але й місцевому рівнях;
- відсутність надання якісних та гарантованих послуг клієнтам, а також недосконала процедура захисту порушених прав сторін;
- відсутність необхідної кількості об'єктів високої якості з надання послуг розміщення клієнтів у різних регіонах країни;
- відсутність вільного доступу до наявної інформації стосовно туристичних можливостей сільського населеного пункту, які не використовуються в повній мірі;
- відсутність розгалуженої мережі навчальних центрів для навчання та підвищення кваліфікації менеджерів та сільського працездатного населення.

В Україні генератором розвитку сільського зеленого туризму як нового напрямку туристичної сфери, стала Всеукраїнська спілка сільського зеленого туризму, яка виникла у 1996 році. За роки діяльності спілки сформувалися певні терміни та поняття, набули чинності нормативно-правові акти щодо розвитку сільського зеленого туризму, виконано десятки проєктів, створено власні продукти – програми категоризації «Українська гостинна садиба» та екомаркування «Зелена садиба», передплатний журнал «Туризм сільський зелений», організація і проведення всеукраїнських виставок-ярмарків

«Українське село запрошує», конференції і регіональні тренінги та семінари, створено всеукраїнську мережу сільського зеленого туризму [4].

Ще до початку процесу євроінтеграції українські сільські садиби почали наближувати Україну до Європи. Особливої актуальності сільський зелений туризм набув у ХХІ столітті, коли постала проблема зайнятості сільського населення. Почала зростати частка безробітних селян, оскільки аграрний сектор не потребував такої кількості людей, бо ручна праця стає автоматизованою та роботизованою. А що робити з населенням, яке там проживає? Маємо однозначну відповідь: шукати інші умови проживання. У країнах Європейського Союзу були створені всі умови для розвитку сільських територій та реалізовувалась політика розвитку несільськогосподарської діяльності. Тобто, фермер не тільки працює у рослинницькій чи тваринницькій галузі, а й надає й інші послуги – у сфері гостинності та сільського туризму.

Сільський туризм - це ще й соціально-економічне явище, коли сім'я має право використовувати продукти з власного городу та готувати з них їжу, щоб люди з міста могли приїхати, скуштувати сільські страви, подихати чистим повітрям і відчувати радість життя. Під час децентралізації на території об'єднаних територіальних громад для сталого розвитку виникла виняткова потреба у діяльності місцевого населення, на відміну від великого сільськогосподарського виробництва. Містяни ж хочуть відпочити в рекреаційних зонах, позбавлених містобудування. Часто жителі урбанізованих міст відчувають втому від міської метушні. Треба дати їм можливість поїхати разом з родиною в село, щоб повернутись до природного, натурального, етнічного середовища.

Значення сільського зеленого туризму у соціально-економічному житті країні можна охарактеризувати наступним: активізує розвиток селянських господарств, що культивують зелений туризм; надає можливість розвитку та покращенню сільської інфраструктури; бере активну участь в збільшенні доходів сільського населення та відрахувань до місцевих бюджетів шляхом реалізації клієнтам надлишків сільськогосподарської продукції; стимулює закріпленню молоді на селі, надає позитивний поштовх розширенню місцевого ринку праці,

підвищуючи зайнятість сільського населення, що сприяє зменшенню відтоку робочих рук за кордон; не дає можливості занепаду етнокультурної самобутності українців; активно залучає до змістовного відпочинку населення країни з невисоким рівнем доходів; створює можливості для підвищення не тільки культурного рівня сільського населення, але й його екологічної свідомості.

Безперечно, необхідним є розгляд мотивації вибору такого виду відпочинку наведеним сегментом населення. Значна частка (29%) тих, хто відпочиває в сільській місцевості, надає перевагу такому виду відпочинку завдяки можливості дуже близько долучитися до навколишнього природного середовища – купатись у водоймах, гуляти на свіжому повітрі, збирати ягоди, гриби. Також значну частку населення (17%) мотивує до відпочинку в селі можливість харчування екологічно чистими, натуральними і відносно дешевими продуктами домогосподарств. Бажання залучитись до народної культури, звичаїв, традицій, брати участь у святах та сільських розвагах, зануритись у сільське життя виступає важливим мотиватором до відпочинку в сільській місцевості для 15% туристів. Як виявилось, важливим мотивом туристів (12%), беручи до уваги фінансовий стан переважної частини населення країни, є відсутність коштів для відпочинку на дорогих курортах, за кордоном, адже загальновідомо, що проживання в сільській садибі коштує набагато дешевше за відпочинок у курортній зоні з мешканням у готелі. Ще одним мотиватором для місцян (9%) виступає потреба в можливості спокійного відпочинку подалі від індустріальних міст, що сприяє роздумам та поверненню внутрішньої гармонії. Певна частина населення (7%) відпочиває в сільській місцевості у зв'язку з сімейною традицією такого відпочинку, а дещо менша частка туристів (6%) пояснила своє бажання користуватися послугами сільського зеленого туризму необхідністю оздоровлення в даних кліматичних умовах за рекомендацією лікаря. Дещо менша частка туристів (5%) вказала, що до відпочинку в сільській місцевості їх спонукає можливість безпосередньої участі в сільськогосподарських роботах для власного задоволення [5].

У європейських країнах сільський туризм удосконалювався шляхом розвитку нішевих послуг. Бажаючі клієнти-міські мешканці можуть обирати господарство для відвідування за наступними спеціалізаціями – сироварство, виноробство, бджільництво, конярство, птахівництво тощо. Для визначення специфіки послуг власники садиб розробляють реклами, графічні зображення, логотипи, які супроводжують сайти їх господарств.

Основною моделлю функціонування сільського зеленого туризму в Україні є приватна садиба, заснована на особистому селянському господарстві. До таких садиб чітко визначені та сформульовані відповідні вимоги. Основною і головною умовою для розміщення бажаючих гостей у сільській садибі є звичний для мешканців міст комфорт – сучасні зручні меблі та сантехніка з відповідним рівнем санітарії, Інтернет, тощо.

Що стосується житлових будинків у садибі, то вони поділяється на два основних види. Перший – це стовідсоткова автентична будівля з сучасними меблями та технічним обладнанням. Другий – новочасний будинок з оригінальною архітектурою. Важливою особливістю сільської садиби є місце, де відвідувач має можливість усамітнитися або провести час із своєю родиною, не завдаючи клопоту господарям. Таких варіантів дуже багато: альтанки з меблями сплетеними з лози, водойми з острівцями, незвичайні хатинки, навіси тощо.

Згідно чинного законодавства України сільським садибам можуть бути присвоєні відповідні категорії якості та рівня надання послуг за зверненням і заявою господаря садиби:

- процедуру присвоєння відповідної категорії якості та рівня обслуговування здійснює всеукраїнське об'єднання сільських господарів, яке підтверджує відповідність даної сільської садиби встановленим нормативам та вимогам і факту існування певного об'єкту з відповідним рівнем якості послуг;
- до якості об'єктів і послуг сільського зеленого туризму можуть встановлюватись додаткові загальнонаціональні критерії та вимоги Всеукраїнським об'єднанням сільських господарів;

- шляхом затвердження відповідних стандартів встановлюються загальнонаціональні вимоги до безпеки сільських садиб та якості послуг у сфері сільського зеленого туризму, які враховуються при категоризації сільських садиб. Присвоєння відповідної категорії якості та рівня послуг підтверджується відповідним сертифікатом.

Сільський розвиток - це людина. Їй потрібно допомагати у правовому полі залучати якнайбільше можливостей для розвитку. Нинішня норма вимагає від тих, хто її виконує, реєструватися. Децентралізація та створення ОТГ спонукають господаря садиби з діяльністю «сільський зелений туризм» до легалізації. Добре, він легальний, і за дійсною законодавчою базою має до 30 ліжко-місць. Він реєструється як фізособа-підприємець. Але сільський туризм - справа сезонна, переважний потік туристів влітку. Господарю невідомо, приїдуть туристи чи ні, а єдиний соціальний внесок ФОП має сплачувати щокварталу.

Ще одна проблема, що Держпродспоживслужба виконує норму закону про захист безпеки продуктів харчування. Там зазначено, що власник садиби, коли він має кухню і годує з неї гостей, повинен реєструватися як оператор ринку. А що таке «оператор ринку»? Це промислове виробництво, таке як ресторан, кав'ярня, кафе, - і відповідне оподаткування. Якщо не внормувати законодавчу базу, господарі садиб «підуть у тінь» або облишать сільський туризм. А українських прихильників сільського туризму разом з їхніми грошима прийматиме Польща [6].

На сьогодні перед національною туристичною сферою постає доволі багато завдань та викликів. Усі експерти одноголосно стверджують, що про відродження індустрії слід замислитись вже зараз. Багато хто з подорожуючих захоче відвідати саме ті місця, які стали символами цієї війни [7-9]. Тому, необхідним буде поглиблення обізнаності мандрівників щодо різних видів туризму які є унікальними для нашої країни, такі як медичний, водний, морський, наземний, повітряний екстремальний туризм, екотуризм, агротуризм, сільський (зелений) туризм.

Стимулювання туристичних бізнес структур, управлінських органів, інвесторів до створення туристичних кластерів та реалізації інноваційних кластерних проєктів (урбан-парки, туристично-реєкраційні парки, тощо), впровадження концепції «Smart Tourist Destination». Інформування, стимулювання та навчання сільських жителів можливості надання послуг з сільського туризму, який набирає все більшої популярності серед тих туристів, які хочуть гармонії з навколишнім та соціокультурним середовищем [10-14].

Сучасні люди, які звикли до численних зручностей міського життя і хочуть насолоджуватися виїзним дозвіллям, не готові залишатися без теплого ліжка, душі та електрики, тому для них є новий тип дозвілля – глемпінг, який поєднує переваги природи та цивілізаційні зручності. Перевагами цього виду бізнесу є низька конкуренція та відсутність її в деяких регіонах; швидке погашення, незважаючи на значний обсяг інвестицій; відносна стійкість проєкту до несприятливих економічних тенденцій, а також можливість швидкої зміни концепції; перспективи розширення бізнесу завдяки залученню іноземних туристів. Ймовірними ризиками є вибір неправильного місця; поломка обладнання; збільшення частки постійних витрат; несприятливий клімат; зміна законодавчої бази та посилення регулювання у цій сфері діяльності. Основною проблемою для розвитку глемпінгу в Україні є новизна концепції законодавства (в жодних нормативних актах цього не передбачено) та те, що українці не розуміють, що їм пропонують. У законодавчій базі України немає таких слів, як «глемпінг» та «глемп». Отримуючи сертифікат відповідності, глемп класифікується як намет. Це спричиняє непорозуміння між підприємцями та інспекторами. Коли інспектор бачить, що намет зареєстрований, але це справжня конструкція, хоч і легка, але досить велика порівняно з наметом, виникає певний дисонанс. Слід розуміти, що новий формат туризму додасть соціальну складову частину, розширить можливості для місцевих підприємців, а також допоможе у створенні нових робочих місць. Таке підприємство має бути унікальним, незвичним та оригінальним і мати усі характеристики комфортного життя. Надання рекомендацій, щодо створення глемпів з метою розвитку туристичної

та екоготельної індустрії, основна діяльність яких направлена на збереження природних ресурсів та здатна зробити значний внесок у зростання валового внутрішнього продукту при відносно низьких затратах та коротких термінах окупності [15-17].

Також, одним із завдань є налагодження взаємодії між представниками туристичного бізнесу та розробниками ІТ-технологій для створення мобільних додатків з метою поліпшення існуючих турпродуктів, які зроблять більш комфортними подорожі туристам з візуалізацією колоритних місць в межах побудованого маршруту [18,19].

Головне, що потрібно на сьогодні взяти до уваги - це формування потужного туристичного бренду, що буде сприяти швидкому відродженню сільського зеленого туризму в країні. Відновлення функціонування туристичної сфери слід розпочати з регіонів, які найменше постраждали від війни. Це дозволить сформувати першочергову основу для прийому туристів. Інвестиційні потоки мають рухатися від Заходу на Південь і на Схід: від Львова до Одеси та Києва, а далі - в інші регіони після відновлення усєї необхідної інфраструктури та розмінування територій.

Список використаних джерел

1. Як розвивається сільський зелений туризм у Польщі та Україні? URL: <https://decentralization.gov.ua/news/9362>
2. Сільський зелений туризм – від роз'єднаних садіб до територіальних кластерів. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/Rutynskyy-Silskyy-zelenyy-turyzm-2018-book.pdf>
3. Необхідно змінити усе законодавство щодо сільського зеленого туризму. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2413570-neobhidno-zminiti-use-zakonodavstvo-sodo-silskogo-zelenogo-turizmu-ekspert.html>
4. Діяльність спілки сприянні розвитку сільського зеленого туризму в Україні. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/05/Gromadska-organizatsiya---Spilka-spriyannya-rozvitku-silskogo-zelenogo-turizmu-v-Ukrayini--.pdf>
5. Дармоустук Д. Г. Тенденції розвитку зеленого туризму в Україні. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. Вип. 2 (57).

138-144. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/NADU/TPDU/TPDU-572017.pdf#page=138

6. Сільський зелений туризм акумулює принади природи, традицій і нішевих промислів. URL: <http://www.agroprofi.com.ua/statti/1713-silskyu-zelenyy-turyzm-akumulyuyey-prynady-pryrody-tradytsiy-i-nishevykh-promysliv>

7. Бойко В., Далевська Н. Розвиток туризму після збройних конфліктів у різних країнах світу. *Управління змінами та інновації*, 2022. №3. С. 5-10. URL: <https://doi.org/10.32782/CMI/2022-3-1>

8. Boiko V., Boiko L. Problems and Prospects for Innovation-Driven Development of the Tourism Industry in Ukraine. *Science and Innovation*, 2022. №18(5). С. 26–37. URL: <https://doi.org/10.15407/scine18.05.026>

9. Бойко В. Геопросторові аспекти та стратегія розвитку туристичного бізнесу в південному регіоні України у післявоєнний період. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2022. №13. С. 155-162. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/290>

10. Бойко В.О. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 58–65. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.58 http://www.agrosvit.info/pdf/22_2020/10.pdf

11. Boiko V. Green Tourism as a Perspective Direction for Rural Entrepreneurship Development. In *Scientific Approaches to Modernizing the Economic System: Vector of Development: Collective Monograph*. Edited by Viktoriia Boiko, Natalia Verkhoglyadova, Olena Volska and Viktoriia Hranovska. Lviv-Toruń: Liha-Press, 2020. pp. 1–18.

12. Romanenko Y., Boiko V., Shevchuk S., Varabanova V., Karpinska N. Rural development by stimulating agro-tourism activities. *International Journal of Management*, 2020. vol. 11, is. 4, pp. 605–613. URL: <https://doi.org/10.34218/IJM.11.4.2020.058>.

13. Бойко В.О., Ключник А.В., Півнюва Л.В. Зміцнення конкурентоспроможності підприємств екологічного (зеленого) туризму. *Вісник Херсонського Національного Технічного Університету*. 2020. №3. С. 213—222. URL: <https://doi.org/10.35546/kntu2078&4481.2020.3.28>

14. Бойко В.О. Екологічний туризм як складова зеленої економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8773> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.73

15. Бойко В.О., Драгота І.П. Глемпінг – ексклюзивний туристичний продукт сьогодення. *The I International Science Conference on Multidisciplinary Research* (January 19–21, 2021). Berlin, Germany, 2021. P. 219–221. URL: <https://isg-konf.com/i-international-science-conference-on-multidisciplinary-research/>

16. Бойко В.О. Глемпінг – новий тренд індустрії гостинності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2021. (8). С. 22-28. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.8.3>
17. Бойко В.О., Драгота І.П. Інноваційні форми туристичного продукту в готельному бізнесі. *The III International Science Conference on E-Learning and Education*, February 2 –5, 2021, Lisbon, Portugal. 47-51 p. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/Португалія_Тези_III-Conference-February-2-52021-book.pdf
18. Бойко В.О., Осадчий А.А., Бойко Л.О. Соціальні мережі - перспективний напрям просування бізнесу у підприємницькій діяльності. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, 2021. № 2 (77). С.178-185. URL: [http://kntu.net.ua/index.php/ukr/content/download/89635/515698/file/Вісник%20%20\(77\).pdf](http://kntu.net.ua/index.php/ukr/content/download/89635/515698/file/Вісник%20%20(77).pdf)
19. Кирилов Ю.Є., Грановська В.Г., Крикунова В.М., Жосан Г.В., Бойко В.О. Цифрова економіка. Криптовалюти: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 228 с.